

ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ВІТЧИЗНЯНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У статті досліджено теоретичні та прикладні аспекти трансформації системи антикризового управління вітчизняними підприємствами в умовах воєнного стану.

Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується станом перманентної турбулентності, що вимагає від суб'єктів господарювання безперервної адаптації управлінських стратегій. Проте для вітчизняних підприємств виклики останніх років виявилися безпрецедентними за своєю складністю та масштабами. Повномасштабна воєнна агресія спричинила не просто чергову циклічну кризу, а призвела до тотальної дестабілізації економічного ландшафту України. У таких екстремальних умовах традиційні підходи до антикризового управління, сформовані переважно на базі досвіду фінансової стабілізації або ринкової конкуренції, виявляються малоефективними або ж зовсім непридатними.

Основна проблема полягає у виникненні глибокого розриву між класичним інструментарієм антикризового менеджменту та реальними потребами підприємств, що функціонують у зоні воєнних ризиків. Якщо раніше антикризове управління фокусувалося на відновленні платоспроможності та оптимізації витрат, то сьогодні воно змушене вирішувати питання фізичного збереження активів, релокації виробничих потужностей у безпечні регіони, подолання енергетичного дефіциту та збереження кадрового ядра в умовах масової міграції.

Систематизовано наукові підходи до трактування дефініції «антикризове управління» та виокремлено ключові аспекти його реалізації, зокрема, функціонально-процесний, системно-структурний, превентивно-стратегічний та адаптивно-контекстний. Обґрунтовано докорінну зміну цільових орієнтирів менеджменту від максимізації прибутку до забезпечення життєздатності, релокації потужностей та збереження кадрового ядра. Визначено вектори модифікації завдань, функцій та інструментарію управління через призму безпекової доцільності та операційної автономності. Особливу увагу приділено переходу до «пласких» організаційних структур, мобільності ресурсного забезпечення та впровадженню моніторингу в реальному часі. Сформовано концептуальне бачення адаптивної моделі антикризового менеджменту, здатної функціонувати в умовах критичної невизначеності.

Ключові слова: антикризове управління, воєнний стан, операційна стійкість, адаптивність бізнесу, ресурсна маневреність.